

## SECȚIUNEA I: ȘTIINȚE ADMINISTRATIVE

### ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA: PRINCIPII CONSTITUȚIONALE ȘI REGLEMENTĂRI LEGALE

### LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA: CONSTITUTIONAL PRINCIPLES AND LEGAL REGULATIONS

**Marina STANCU**,  
specialitatea Administrație publică, gr. AP 2202,  
Coordonator științific: **Oleg BERCU**, dr., lector univ.,  
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul  
al Universității Tehnice a Moldovei

**Rezumat:** *Administrația publică locală reprezintă un element 29 uthentic al organizării statului de drept, având rolul de a asigura gestionarea eficientă a intereselor colectivităților locale. În Republica Moldova, aceasta este reglementată prin norme constituționale și legale care stabilesc principiile de organizare, competențele autorităților locale și raporturile dintre acestea și administrația publică 29uthent.*

**Cuvinte-cheie:** *administrația publică locală, colectivități locale, principii de organizare*

**Abstract:** *Local public administration is an essential element of the organization of the rule of law, having the role of ensuring the efficient management of the interests of local communities. In the Republic of Moldova, it is regulated by constitutional and legal norms that establish the principles of organization, the competences of local authorities and the relations between them and the central public administration.*

**Keywords:** *local public administration, local communities, principles of organization*

Administrația publică locală reprezintă un pilon fundamental al statului de drept și al democrației participative, având rolul de a asigura gestionarea eficientă a intereselor colectivităților locale. În Republica Moldova, organizarea și funcționarea administrației publice locale sunt reglementate printr-un ansamblu de norme constituționale și legale, care stabilesc principiile de bază, competențele autorităților locale și raporturile acestora cu autoritățile centrale. Importanța acestui domeniu derivă din necesitatea de a asigura descentralizarea puterii și implicarea cetățenilor în procesul decizional la nivel local.<sup>1</sup>

**Cadrul constituțional** al administrației publice locale este reglementat de Constituția Republicii Moldova, care consacră principiile fundamentale ale organizării acesteia. Potrivit prevederilor constituționale, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe autonomia locală, descentralizarea serviciilor publice, eligibilitatea autorităților și consultarea cetățenilor în problemele de interes local.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Legea privind *administrația publică locală*, nr. 436 din 28.12.2006, Disponibil: [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=150726&lang=ro](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150726&lang=ro), (Accesat: 20.04.2026).

<sup>2</sup> Constituția Republicii Moldova, nr. 1 din 29.07.1994, Disponibil: [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=145723&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145723&lang=ro#), (Accesat: 20.04.2026).

### ***Autonomia locală***

Principiul autonomiei locale reprezintă unul dintre pilonii de bază ai administrației publice locale și presupune dreptul efectiv al autorităților administrației publice locale de a soluționa și gestiona, în nume propriu și sub responsabilitatea lor, o parte importantă a treburilor publice. Această autonomie se manifestă sub mai multe forme: autonomie decizională, organizațională, financiară și administrativă.

Autonomia locală nu înseamnă independență totală față de stat, ci funcționarea în cadrul legii, fără ingerințe abuzive din partea autorităților centrale. Ea permite adaptarea politicilor publice la nevoile specifice ale comunităților locale, contribuind astfel la creșterea eficienței administrative și la dezvoltarea locală durabilă.<sup>1</sup>

### ***Descentralizarea serviciilor publice***

Descentralizarea reprezintă procesul de transfer al competențelor și responsabilităților de la nivelul administrației publice centrale către autoritățile administrației publice locale. Acest principiu este esențial pentru apropierea actului decizional de cetățean și pentru asigurarea unei mai bune gestionări a serviciilor publice.

Prin descentralizare, autoritățile locale dobândesc competențe sporite în domenii precum educația, asistența socială, infrastructura locală sau serviciile comunale. Totodată, descentralizarea implică și alocarea resurselor financiare corespunzătoare, astfel încât autoritățile locale să poată exercita efectiv atribuțiile transferate. Implementarea acestui principiu contribuie la eficientizarea administrației și la creșterea responsabilității autorităților locale față de cetățeni.<sup>2</sup>

### ***Eligibilitatea autorităților locale***

Principiul eligibilității autorităților administrației publice locale reflectă caracterul democratic al organizării acestora. Potrivit acestui principiu, autoritățile deliberative și executive la nivel local, respectiv consiliile locale și primarii, sunt alese prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat de către cetățeni, care au viza de reședință în circumscripțiile date.

Prin intermediul alegerilor locale, cetățenii au posibilitatea de a-și desemna reprezentanții și de a influența direct procesul decizional la nivel local. Acest principiu consolidează responsabilitatea autorităților față de comunitate și contribuie la transparența și legitimitatea actului de guvernare locală. De asemenea, eligibilitatea creează premisele unei competiții politice sănătoase și ale unei administrații orientate spre interesele publice.

### ***Consultarea cetățenilor***

Consultarea cetățenilor este un principiu esențial al democrației participative și presupune implicarea activă a populației în procesul de luare a deciziilor de interes local. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a informa și consulta cetățenii în problemele importante care vizează comunitatea.

Formele de consultare pot include referendumurile locale, audierile publice, dezbaterile, sondajele de opinie sau alte mecanisme de participare civică. Acest principiu contribuie la creșterea transparenței decizionale, la consolidarea încrederii cetățenilor în autorități și la adoptarea unor decizii mai bine fundamentate și adaptate nevoilor reale ale comunității.

***Reglementarea legală*** a administrației publice locale din Republica Moldova este realizată printr-un ansamblu coerent de acte normative care stabilesc organizarea,

---

<sup>1</sup> Carta europeană a autonomiei locale, nr. 15 din 15.10.1985, Publicat, 30.12.1999 în Tratatul internațional, nr. 15 Publicat 30.12.1999, (Accesat: 20.04.2026).

<sup>2</sup> Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006, Disponibil: [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=143037&lang=ro#](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143037&lang=ro#), (Accesat: 20.04.2026).

competențele și modul de funcționare al autorităților locale. Elementul central al acestui cadru juridic îl constituie Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care reprezintă actul normativ de bază în domeniu.<sup>1</sup>

Această lege definește administrația publică locală ca fiind totalitatea autorităților constituite la nivel local pentru promovarea și realizarea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale. În esență, administrația publică locală este expresia autonomiei locale și a descentralizării puterii administrative, având rolul de a asigura gestionarea eficientă a treburilor publice în interesul comunității.

Un aspect fundamental reglementat de lege îl constituie structura pe niveluri a administrației publice locale. Astfel, sunt instituite două niveluri distincte:

***Nivelul întâi al administrației publice locale*** este reprezentat de consiliile locale și primari, care funcționează în cadrul satelor (comunelor), orașelor (municipiilor). Consiliile locale sunt autorități deliberative, alese de către cetățeni, care adoptă decizii privind dezvoltarea locală, aprobarea bugetului, administrarea patrimoniului public și privat al localității. Primarul, în calitate de autoritate executivă, asigură implementarea deciziilor consiliului local, coordonează activitatea serviciilor publice locale și reprezintă unitatea administrativ-teritorială în raporturile cu alte autorități sau instituții.

***Nivelul al doilea al administrației publice locale*** este reprezentat de consiliile raionale și președinții de raioane. Acest nivel are rolul de a coordona activitățile de interes raional și de a asigura cooperarea între unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Consiliul raional exercită funcții deliberative, adoptând strategii și programe de dezvoltare la nivel raional, în timp ce președintele raionului îndeplinește funcții executive, asigurând punerea în aplicare a deciziilor adoptate.

#### ***Controlul administrativ și legalitatea în activitatea administrației publice locale***

În Republica Moldova, deși administrația publică locală beneficiază de autonomie, activitatea acesteia este supusă controlului administrativ exercitat de autoritățile publice centrale. Acest control are ca obiectiv principal asigurarea respectării legalității și se desfășoară în conformitate cu prevederile Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

Controlul administrativ vizează, în principal, verificarea actelor emise de autoritățile locale, precum hotărârile consiliilor locale și dispozițiile primarilor. Un aspect esențial este faptul că acest control se limitează strict la legalitate, fără a interveni asupra oportunității deciziilor adoptate, ceea ce garantează respectarea autonomiei locale.

De asemenea, controlul este mai accentuat în cazul exercitării competențelor delegate de stat, când autoritățile locale acționează în numele acestuia. În aceste situații, autoritățile centrale pot verifica modul de realizare a atribuțiilor și utilizarea resurselor publice.

În concluzie, administrația publică locală din Republica Moldova reprezintă un element esențial în realizarea principiilor statului de drept și ale democrației participative, asigurând gestionarea eficientă a intereselor comunităților locale. Fundamentată pe principiile constituționale ale autonomiei locale, descentralizării, eligibilității autorităților și consultării cetățenilor, aceasta contribuie la apropierea actului decizional de cetățean și la adaptarea politicilor publice la nevoile reale ale societății.

Cadrul legal, în special Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, oferă o structură clară de organizare și funcționare, stabilind competențele autorităților de nivel local și raional, precum și relațiile acestora cu administrația centrală. Totodată, mecanismele de control administrativ asigură respectarea legalității, fără a aduce atingere autonomiei

---

<sup>1</sup> Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006, Disponibil: [https://www.legis.md/cautare/getResults?doc\\_id=150726&lang=ro](https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150726&lang=ro), (Accesat: 20.04.2026).

locale, menținând un echilibru necesar între independența autorităților locale și autoritatea statului.

Prin urmare, eficiența administrației publice locale depinde atât de respectarea principiilor fundamentale și a cadrului normativ existent, cât și de capacitatea autorităților de a acționa responsabil, transparent și în interesul cetățenilor. Consolidarea continuă a acestui sistem este esențială pentru dezvoltarea durabilă a comunităților locale și pentru întărirea democrației la nivel național.

#### **Bibliografie:**

1. Constituția Republicii Moldova, nr. 1 din 29.07.1994, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr 78 art. 140 din 12.08.1994
2. Carta Europeană a Autonomiei Locale, adoptată la Strasbourg la 15.10.1985, nr. 15, Publicat 30.12.1999 în Tratatate Internaționale.
3. Legea privind administrația publică locală, nr. 435 din 28.12.2006, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr 32-35 din 09.03.2007.
4. Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435 din 28.12.2006, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 29-31 din 02.03.2007.